

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

FILMOVÁ A TELEVIZNÍ FAKULTA

Filmové, televizní a fotografické umění a nová média

Produkce

**TEORETICKÁ ČÁST BAKALÁŘSKÉ
PRÁCE**

Transformace podoby filmových festivalů během
koronavirové krize

Beata Mrazíková

Vedoucí práce: MgA. Karla Stojáková

Oponent práce:

Datum obhajoby:

Přidělovaný akademický titul: BcA.

Praha 2021

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

FILM AND TV SCHOOL

Film, Television and Photographic Arts and New
Media

Production

BACHELOR THESIS

The transformation of film festivals during the outbreak
of Covid-19

Beata Mrazíková

Thesis supervisor: MgA. Karla Stojáková

Opponent:

Date of dissertation defense:

Degree granted: BcA.

Prague, 2021

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

TRANSFORMACE PODOBY FILMOVÝCH FESTIVALŮ BĚHEM KORONAVIROVÉ
KRIZE

vypracovala samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím
uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne

.....

podpis

Evidenční list

Uživatel stvrzuje svým podpisem, že tuto práci použil pouze ke studijním účelům a prohlašuje, že jí vždy řádně uvede mezi použitými prameny.

Jméno	Instituce	Datum	Podpis

Abstrakt

Tato bakalářská práce na příkladu čtveřice zahraničních a čtveřice tuzemských festivalů zkoumá možnosti a příležitosti, které se s nucenou změnou podoby kvůli vypuknutí celosvětové pandemie Covid-19 filmovým akcím naskytly, stejně jako problémy, se kterými se musely vypořádat.

Abstract

This bachelor's thesis, using the example of four European and four Czech film festivals, examines the possibilities and opportunities that those events have faced because of forced transformation due to the outbreak of the global Covid-19 pandemic, as well as the problems festival heads had to deal with.

Obsah

Prohlášení	3
Evidenční list	4
Abstrakt/Abstract	5
Poděkování	7
Seznam příloh	8
1 Úvod a osobní motivace	9
1.1 Metodologie	11
2 Online festivaly	12
2.1 Mezinárodní filmový festival dokumentárních filmů Jihlava	12
2.2 Cork International Film Festival	14
2.3 Srovnání na poli online eventů	17
3 Hybridní forma festivalu	18
3.1 Famufest	18
3.2 Berlinale	21
3.3 Srovnání na poli kombinovaných online a on-site eventů	23
4 Festival v prezenční formě	24
4.1 Letní Filmová škola	24
4.2 Mostra Cinematografica di Venezia	27
4.3 Srovnání na poli tradičního filmového festivalu	29
5 Specifické možnosti pandemického ročníku	30
5.1 Tady Vary	30
5.2 Cannes Spécial	33
5.3 Srovnání mimořádných festivalových eventů	36
6 Výhled do budoucna	36
7 Závěr	38
Zdroje a prameny	40

Poděkování

Chtěla bych poděkovat především vedoucí své práce Karle Stojákové, která mi mnohokrát pomohla, když jsem byla v úzkých a neváhala přispěchat s dobrou radou. Dále bych chtěla poděkovat všem festivalovým představitelům, kteří byli ochotni sdílet detailní a často velice delikátní informace. V neposlední řadě bych pak chtěla poděkovat Petrovi za trpělivost, něhu a korekturu.

Seznam příloh

1. Stručný přepis rozhovoru s Annou Kopeckou
2. Stručný přepis rozhovoru s Danielem Blehou
3. Stručný přepis rozhovoru s Radanou Korenou
4. Stručný přepis rozhovoru s Gaiou Furrer
5. Stručný přepis rozhovoru s Petrem Lintimerem
6. Stručný přepis rozhovoru Dimytrou Karyou

1 Úvod a osobní motivace

Filmové festivaly se již desítky let neodmyslitelně řadí mezi klíčové segmenty audiovizuálního průmyslu, kdy nejen že hrají podstatnou roli startovní pozice v distribuci pro mnoho snímků artové provenience, ale též fungují jako klíčová platforma pro setkávání producentů, distributorů, novinářů a dalších osob působících v oblasti filmu. Nejen instituce festivalů samotných, ale především aktivity na ně vázané, jež jsou důležitými milníky jak pro vývoj a výrobu snímků, jako například IDFA Forum konající se v rámci amsterdamského filmového festivalu či Berlinale co-production market, či i pro jejich následnou distribuci, kupříkladu (EFM - European film market) probíhající zároveň s berlínským filmovým festivalem nebo Marché du film, který probíhá během květnového festivalu v Cannes, si tak udržují sebejistou pozici na pomyslné mapě audiovizuálních aktivit a mají své neměnné místo v kalendáři všech filmových profesionálů.

Nejstarším filmovým festivalem je Benátský filmový festival, který se koná v rámci Bienále umění nepřetržitě od roku 1932 až dodnes. Spolu s o čtrnáct let mladším Filmovým festivalem v Cannes a Berlinale, probíhajícím od roku 1951, se řadí mezi trojici nejvýznamnějších filmových festivalů v Evropě, potažmo na celém světě. V České republice pak hraje nejdůležitější roli Karlovarský filmový festival, jehož první ročník se uskutečnil v roce 1946.

Celosvětová pandemie viru Sars-Cov-2, jež vypukla na počátku roku 2020, měla mimo jiné devastující vliv i na filmový průmysl. Posledním proběhnutým festivalem v nezměněné podobě se tak stal únorový 70. ročník Berlinale. Festivaloví organizátoři byli nuceni následné akce přesouvat, transformovat či rušit a stále je nejisté, kdy a zda vůbec se festivaly vrátí do podoby, v níž jsme je donedávna znali. Nejenže je tak do budoucna ohrožena pozice filmového festivalu jako instituce a probíhá redefinování celé jeho existence, v rámci sociálního distancu a online aktivit probíhá i proměna obecnějšího pojmu vázaného na pravidelnou návštěvu kinosálů, a to sdíleného vnímání audiovize.

Ve své bakalářské práci se hodlám zabývat změnami, ať už v negativním i pozitivním smyslu, které “pandemický rok 2020” pro filmové festivaly přinesl. Plánuji se věnovat pouze festivalům odehrávajícím se v Evropě, které jsou spolu velice úzce spojené, a záměrně se vyhýbám festivalům zámořským, které pro evropský audiovizuální prostor nehrají tak zásadní roli, jako právě festivaly, jež se konají na starém kontinentu. Pro svou analýzu postupu jednotlivých organizátorů jsem si zvolila vždy jeden příklad českého a jeden evropského festivalu, které nesou společné znaky v rámci podoby festivalu. V případě Cork International film festival a Jihlavského mezinárodního festivalu dokumentárních filmů se jedná o online verzi, v případě Berlinale/Mezinárodního festivalu v Rotterdamu a Famufestu o verzi hybridní, v případě Benátského filmového festivalu a Letní filmové školy o on-site akci a též jsem postihla dva festivaly, jež se vydaly formou úplně alternativní, a to Filmový festival v Cannes a Mezinárodní filmový festival v Karlových Varech.

Nejenže je mi festivalová tematika vysoce blízká z profesního zaujetí, ale jako hlavní organizátor 36. ročníku Famufestu jsem musela čelit stejným rozhodnutím jako ne jeden jiný festivalový ředitel na světě. Tato bakalářská práce se tak pro mě stává nejen pouhým teoretickým exkurzem, ale domnívám se, že mi pomůže odpovědět na mnohé otázky, kterými se i více než rok po zdárném ukončení festivalu neustále zabývám.

Oslovila jsem s otázkami, se kterými jsem se sama potýkala, organizátory jednotlivých festivalů za cílem hlubšího ponoru do kontextu a přemýšlení jejich organizace a následného krizového managementu. Klíčoví pro festival však nejsou pouze organizátoři, ale i návštěvníci, kteří jej často formují stejně výrazným způsobem, a tak jsem neopomenula ani průběh jednotlivých festivalů z diváckého hlediska, ať již zprostředkovaným způsobem či z osobní zkušenosti. Z analýzy jednotlivých postupů a predikce filmových profesionálů bych v závěru chtěla nastínit možný směr/několik směrů, kterým by se takové velké filmové akce mohly do budoucna ubírat, jelikož je více než zjevné, že institut festivalu v takové podobě, v jaké jsme jej znali po téměř století, takto výrazné společenské změny nemůže ustát bez toho, aniž by se proměnil sám.

1.1 Metodologie

Jako metodu pro své zkoumání jsem zvolila komparativní analýzu jednotlivých festivalů na základě výše zvolených kritérií, která mi dle mého domnění nejlépe umožní obsáhnout široké rozpětí rozhodnutí, jimiž se festivaloví představitelé napříč Evropou řídili, ale zároveň mi umožní dostat se k jádru problematiky a klíčové a styčné body tak následně vystihnout stručně a jasně.

2 Online festivaly

Zatímco oteplení a uvolnění protipandemických opatření v letních měsících po tzv. prvním lockdownu znamenalo pro mnoho akcí možnost konání v prezenční formě či její trochu obměněné variantě (viz.kapitoly tři a čtyři), podzimní ochlazení a s ním spojená druhá vlna pandemie řadu akcí opětovně zařídla. Zatímco však během první vlny valná většina filmových festivalů, stejně jako zbytek světa, stále doufala v rychlý konec šíření viru a své termíny konání odkládala, podzimní akce již často na opakování scénáře z jara byly připraveny a uchýlily se proto k virtuální variantě. V období nejtěžší uzávěry se online forma ukázala být jedinou možností, jak mohou kulturní akce nadále fungovat. Zimní termíny, kdy byla většina zemí tvrdě uzavřena, však nejsou pro konání filmových festivalů úplně typické, a tak zmiňovaná skupina nebyla tak velká. Patří do ní např. Visions du réel, MFDF Jihlava, Festival Francouzského filmu či řada menších národních přehlídek.

2.1 Mezinárodní festival dokumentárních filmů Jihlava

Mezinárodní filmový festival dokumentárních filmů se na Vysočině koná teprve od roku 1997, kdy vznikl z myšlenky tehdejších studentů gymnázia pod heslem “myslet filmem”.¹ Za krátkou dobu své existence si však vydobyl významné renomé a dnes je důležitou akcí na dokumentárním trhu hostící mnoho významných jmen. Důležitý je však také pro své doprovodné aktivity, jež v současnosti zajišťuje Institut dokumentárního filmu a mezi které se řadí projekt Emerging producers, představující nastupující producentskou generaci, vývojový workshop Ex Oriente či trh zaměřený na dokumentární tvorbu East silver market.

Čtyřicetý ročník dokumentárního festivalu byl již tradičně plánován na poslední říjnový víkend, a tak organizátoři byli seznámeni s celosvětovou epidemiologickou situací již v rané fázi příprav. S ne úplně optimistickým výhledem se však obávali podzimních prognóz, a tak nezháleli a od počátku léta pracovali na vícero možných variantách festivalu. Od plně fyzické přes hybridní až po plně virtuální, v jaké se

¹ Mezinárodní festival dokumentárních filmů Ji.hlava. 2019 [online] Praha: Doc.dream. [cit. 20.7.2021] Dostupné z: <https://www.ji-hlava.cz/o-nas>.

nakonec v původním, pouze o trochu prodlouženém termínu, uskutečnil. K uzávěře kin však došlo necelé tři týdny před festivalem a k jejímu oznámení ne o moc dřívěji, k finální variantě se tak organizátoři uchýlili až na poslední chvíli.

Ještě v polovině září na tiskové konferenci odtajňující část programu ředitel festivalu Marek Hovorka optimisticky vyhlížel nadcházející ročník s pevnou vírou ve fyzické konání.² Náhlé zavření kinosálů tak bylo opravdu překvapivou zprávou a festivalový tým musel na poslední chvíli začít rozvíjet variantu č. 4, která byla plně virtuální.³ Tým sice s touto variantou počítal, reálnější a více rozpracovány však byly dvě varianty hybridních forem, které se od sebe lišily především svým rozsahem online aktivit a zapojením zahraničních hostů. Práce na přípravách byly značně přerušované, jelikož jihlavský festival dbá na osobní pohodu svých pracovníků, a tak po uzávěře na chvíli vyhlásil volno, aby se mohli zaměstnanci vrátit ke svým rodinám.

Oporou pro virtuální formu festivalu byla především platforma DAFilms, která pod hlavičkou filmové akce před patnácti lety vznikla a i když je dnes samostatnou organizací, stále s festivalem úzce spolupracuje. Online prostor je ale stále značně neprobádaným místem a mnozí producenti měli z premiéry ve virtuálním prostředí značné obavy. Pozoruhodné však je, že obavy se netýkaly potenciálního uniknutí na pirátských kopiích, ale z množství diváků, kteří by film mohli zhlédnout a v určitém slova smyslu tak prolomit exkluzivitu festivalové premiéry. Největším oříškem tak pro tým bylo sestavení funkčního programu v limitovaných možnostech a omezeném čase.

Vlastní platforma a absence nutnosti řešit technickou stránku věci právě díky spolupráci s DAFilms umožnila festivalu bez problému transformovat veškeré své aktivity do online prostředí a neosekávat program, což celý tým velice kvituje. Nejenže tak bylo možné filmy zhlédnout, zúčastnit se workshopů a debat v rámci Inspiračního fóra, ale i alespoň pokusit se přenést do festivalové atmosféry, jelikož

² Tisková zpráva, 2019. Ji.hlava letos: podněcující, inspirující, živá! 15.9. [cit. 21.7.2021] Dostupné z: <https://www.ji-hlava.cz/tiskove-zpravy/ji-hlava-letos-podneujici-inspirujici-ziva>.

³ Osobní komunikace s online supportem pro MFDF Ji.hlava 2021 Danielou Hanusovou. [cit. 21.7.2021]

celý tým se přesunul na tradiční místo konání do metropole Vysočiny a snažil se o vytvoření spíše virtuálního site specific projektu než pouhého streamu.

Online varianta se přes počáteční obavy setkala s velmi pozitivním ohlasem, pozoruhodné však je, že ani v online prostředí se rozložení zájmu a preference u různých titulů od fyzické varianty nezměnila. Největší divácké pozornosti se tak stále těšily především české snímky uvedené v předpremiéře, popř. velká a zvučná zahraniční jména. Hojnou účast zaznamenaly i one-to-one pitchmeetingy, jež se mohly díky absenci vzdálenosti a přesunů konat více a akreditovaní profesionálové tuto možnost s díky do poslední kapky využili.

Finanční ředitelka festivalu Katarína Holubcová kvituje předvídavost i určitou dávku štěstí, se kterou festival přešel na nový virtuální systém, který nejenže v jinak ztížených podmínkách přípravu festivalu značně zjednodušil, ale i částečně zlevnil. Z hlediska nákladových poměrů se pak hlavní část nákladů přesunula z mezd a logistiky do oblasti práv, která se v případě online promítání zdvoj až ztrojnásobila. Finanční tým je ale velmi vděčný za zachovanou přízeň stran veřejných prostředků, ze kterých je financován až do řádů vyšších desítek procent, především pak za vstřícnost Ministerstva kultury, které nejen že svou dotaci zachovalo ve vysoké výši, ale ještě i nějakou částku na online rozvoj přidalo.

Ačkoliv si tým prošel mnoha organizačními těžkostmi a stále vidí budoucnost s trochou obav a skepticismu, především pak co se zachování finanční přízně a náklonnosti partnerů týče, o budoucnost festivalové instituce jako takové se nebojí. *„Až skončí pandemie, festivaly možná budou ještě žádanější. Zároveň budou určitým indikátorem, že jsou věci v pořádku. Když budete moci jet na filmový festival, je svět v pohodě,“*⁴ tvrdí o budoucím vývoji šéf Centra dokumentárního filmu Šimon Bauer. Otázkou tak zůstává, za jak dlouho k tomuto ideálu svět dospěje, prozatím to však vypadá, že i v malém českém prostředí se dají dělat s onlinem velké věci.

⁴ V osobní komunikaci s Alicí Teslíkovou pro její diplomovou práci. [cit. 21.7.2021]

2.2 Cork International Film Festival

Mezinárodní filmový festival v Corcu (dále pak CIFF) se koná na jihu Irska od poloviny padesátých let a řadí se tak mezi nejstarší a nejvlivnější filmové festivaly na Smaragdovém ostrově. V průběhu necelých dvou týdnů v polovině listopadu si klade za cíl představit směsici toho nejlepšího z významnějších zahraničních festivalů a výkvětu současné krátkometrážní i celovečerní irské produkce.⁵ Pro mnoho tamějších snímků je tak festival, i díky svým specializovaným oceněním pro irské projekty, první branou do festivalového okruhu. Organizátoři se též dlouhodobě snaží o spolupráci s místními filmovými školami a jejich studenty, pro které každoročně organizují s festivalem spojené workshopy a mentoringové programy.

Pětašedesátý ročník corského festivalu byl plánován na tradiční termín v polovině listopadu a v tomto datu se též bez jakýchkoliv termínových odkladů uskutečnil. V době počátečních fází příprav, které pravidelně začínají na sklonku roku, již celý svět o nové nemoci věděl, a tak měli organizátoři možnost s jejím vývojem kalkulovat. Dle slov programové ředitelky Anny Kopecké to však byla pro festival dvojsečná zbraň. Zatímco mnoho festivalů, jež se měly konat krátce po vypuknutí epidemie, se mohlo chovat unáhleně a akce rušit či přesouvat, organizátoři akcí v pozdějším termínu se cítili pod tlakem a očekáváním, že oni si již se situací poradí. Přesto však přípravy byly stejně náročné a nejisté, jelikož nikdo netušil, v jaké podobě se bude moci festival uskutečnit.

Online festival tak sice byl jednou z možností, ale je naprosto pochopitelné, že organizátoři doufali v možnost alespoň částečného zapojení diváků v kinech. Vzhledem k poměrně tvrdým irským opatřením, kdy nejvyšší možný počet diváků v kinech byl pouze 50, se tak pracovalo na hybridní verzi a s kompletně online festivalem se počítalo pouze jako se záložním plánem. „*Když jsme na začátku října ohlásili program hybridního festivalu, bylo později téhož dne vyhlášeno vládou, že kina se zavřou a zůstanou zavřená i v době konání festivalu,*”⁶ komentuje Kopecká situaci. Otestování online platformy v předcházejících měsících se tak ukázalo jako

⁵ Cork international film festival. 2021 [online] Cork city: Cork international film festival CLG. [cit. 4.6.2021] Dostupné z: <https://www.corkfilmfest.org/about-cork-film-festival/>.

⁶ Viz rozhovor s programovou ředitelkou CIFF, příloha č.1. [cit. 4.6.2021]

výjimečně moudrý krok, jelikož přechod do plně virtuální verze pak byl opravdu snadný.

Programová ředitelka však vnímá, že tato forma festivalu jej částečně poškodila a oproti akcím konaným v jiném termínu značně znevýhodnila. Zatímco na podzim byla stále určitá míra naděje na zlepšení a virtuální konání akcí bylo vnímáno jako dočasné řešení, o pár měsíců později již bylo jasné, že je nutné s touto formou do budoucna počítat a nebrat ji jako méněcennou. Vlivem strachu velkých studií a distributorů CIFF přišel o mnoho zajímavých a atraktivních titulů, jakými byly např. následný oscarový vítěz Země nomádů či rodinný animovaný film Duše. Ztráta atraktivních titulů byla pak velice citelná vzhledem k o pár měsíců později konajícímu se festivalu v Dublinu, jež je pomyslným corským filmovým rivalem, jemuž bylo umožněno již tyto tituly vzhledem k nelepšící se situaci virtuálně promítat.

Výhodou naopak bylo obrácení se k místnímu publiku a tamějšímu průmyslu. Festival sice přišel o řadu velkých jmen, ale o to více se zaměřil na irskou tvorbu a národní program tak byl jeden z nejpestřejších v historii. Stejně tak bylo pozitivně vnímáno zapojení virtuálního prostředí, jehož festival plánuje využívat i nadále a jež se setkalo s nebývale pozitivním diváckým přijetím, kdy nedocházelo k žádným technickým, ani bezpečnostním problémům.

Annu Kopeckou však výrazně mrzí, že se s online prostředím vytratila z festivalu jeho specifická atmosféra, jež byla nejen motivací, ale i zadostiučiněním pro všechny pořadatele a zapojené členy industry programu. Limitem online prostoru je omezení setkávání, které je pro festivaly klíčovým aspektem, ať už v oblasti matchmakingu či psychohygieny vlastních zaměstnanců. Omezení se však netýkalo geografického hlediska, sic musely být projekce geoblokovány, zhlédnout filmy mělo možnost více diváků z různých koutů Irska, pro které by jinak přijet na festival nebylo možné.

Na finanční situaci festivalu se tvrdě podílel propad tržeb z lístků, které pravidelně tvoří velkou část příjmů. Vzhledem k pozdějšímu termínu konání akce, kdy již bylo možné s ekonomickými dopady pandemie alespoň částečně kalkulovat, však festival s tímto scénářem počítal, a tak raději pracoval s menším rozpočtem, aby se

vyvaroval ztráty a nedošlo tak k větším finančním potížím, jež mohly postihnout jarní a letní akce.

Programová ředitelka však do budoucna nevidí finanční stránku festivalů tak jasně a pozitivně. *„Už teď víme, že se krátí rozpočty ambasád a dalších institucí a předpokládám, že toto bude ještě výraznější v dalších letech. To se dotkne i festivalů,”*⁷ sděluje své obavy o budoucnost akcí. Domnívá se však, že do budoucna se mnoho aktivit přesune do virtuálního prostoru i vzhledem k nižší rozpočtové zátěži. Jelikož se valná většina akcí s online prostorem naučila pracovat, je dle ní nepravděpodobné, že by se festivaly hrnuly zpět do obřích fyzických eventů. Záleží pak pouze na ekonomické situaci, zda se stihnou filmové svátky dostatečně rychle vzpamatovat, či zda to některé z nich bude stát život.

2.3 Srovnání na poli online eventů

Ačkoliv to málokoho mohlo před necelým rokem a půl napadnout, některé festivaly byly schopny deformovat vnímání festivalu a jeho podoby jako takové do té míry, které nám již dnes s podivem připadá tak nějak normální. Přestože se však oba festivaly potýkají se sebedefinujícím určením a cítí se do jisté míry odstrčené od diváků a podstaty vlastní existence, zdá se, že Corský festival tímto trpí o trochu více, především pak z důvodu jiné divácké obce a do jisté míry i komerčnějšího rázu. Jinak je zde ale patrně nejméně rozdílů mezi Českou republikou a zahraničím, což je dle mé domněnky způsobeno především nejmenší mírou variability. Představitelé jak zahraničních, tak tuzemských online akcí se shodují na největší výzvě sestavení funkčního programu přes všechna omezení, což je problém, se kterým se žádná jiná z koronavirových variant festivalů potýkat nemusela. Do budoucna se zdá, že právě programová sekce by mohla být nejvíce limitujícím faktorem pro tento typ akcí a důvodem, proč nebudou mít festivaly nutkání se k této podobě (alespoň co se klíčového programu a samotného promítání týče) do budoucna vrátit.

⁷ viz rozhovor s programovou ředitelkou CIFF, příloha č.1. [cit. 4.6.2021]

3 Hybridní forma festivalu

Některé z akcí, především ty, jejichž termín konání je na sklonku jara a v létě, tj. mezi první a druhou epidemickou vlnou, se mohly uskutečnit ve fyzické podobě. Neobvyklá doba a stále přetrvávající omezení, týkající se především omezení přeshraničního pohybu a obtíží s ním spojenými, ale i obyčejná opatrnost však vedly organizátory některých festivalů k tzv. hybridní verzi kombinující on-site akci s online programem. Na jaře minulého roku se jednalo o poměrně netradiční řešení, ale zdá se, že se k podobnému modelu uchyluje stále více festivalů. Možnost rozkročit akci do vícero termínů umožňuje organizátorům kalkulovat s časem i využít výhody obou forem festivalu. Zdá se, že pro rok 2021 se jedná o nejschůdnější přechodnou variantu, kterou začalo využívat značné množství velkých festivalů, jako např. IFF Rotterdam, Berlinale či zámořské Sundance.

3.1 Famufest

Famufest je studentským festivalem, který již od konce 80. let každoročně organizují studenti Katedry produkce na Filmové a televizní fakultě akademie múzických umění. Jedná se o největší přehlídku studentské hrané, dokumentární i animované tvorby v České republice, když v průběhu necelého týdne průběžně představuje kolem osmdesátky snímků s širokým rozptylem od krátkých minutových cvičení až po celovečerní absolventská díla. Jedná se o přehlídku soutěžní, jež pravidelně uděluje ceny v animované, dokumentární i hrané kategorii.⁸ Festival si klade za cíl průběžně a systematicky představovat divákům budoucí nové talenty, a to nejen z filmového prostředí, ale též z oblasti fotografie, televize a nových médií.

Šestatřicátý ročník plánoval pozměnit dlouhodobé nastavení festivalu a místo dřívějšího listopadového termínu byl plánován na konec března. Změny měly též nastat v rozšířeném industry programu, který zahrnoval hlubší spolupráci a účast mezi studenty filmových škol z celé republiky. Jarní uzávěra Famufest zastihla těsně před jeho zahájením a organizátoři tak byli nuceni festival odvolat s méně než dvoutýdenním předstihem. Festival byl nejdříve odložen na neurčito, což dle slov

⁸ Famufest. 2020 [online] Praha: Akademie múzických umění v Praze. [cit. 20.5.2021] Dostupné z: <https://www.famufest.cz/archive2020/about>.

vedoucího produkce Daniela Blehy alespoň dalo čas vyčkávat a přizpůsobit se následně dle vývoje situace, kde se očekávalo zlepšení.

Vývoj byl značně složitý a úvahy nad konáním či nekonáním festivalu a jeho případnou formou prošly mnoha změnami. „*Po prvotním odmítání došlo k rozhodnutí přesunout akci do online prostředí. Po rozvolnění opatření, kdy jsme se obávali úbytku diváků ve prospěch hezkého počasí, pak festival reagoval tvorbou hybridní varianty (omezený offline + online),*”⁹ osvětluje myšlenkové pochody Bleha. Dle jeho slov za úvahami nestála pouhá frustrace z aktuální situace a potřeba akci zorganizovat, ale též obava o přeplněný podzimní festivalový kalendář a snaha přinést divákům stále ještě čerstvé filmy, kdy by v případě dalších odkladů by padla jejich exkluzivita a s ní spojený zájem.

Stejně jako pro většinu festivalových představitelů i pro organizátory Famufestu se jako největší z výzev ukázal styl, s jakým je třeba pojmout program v online prostředí, aby byl pro diváka zajímavý a účinný. Studenti produkce nakonec zvolili formát, kdy každý z původně plánovaných programových bloků měl exkluzivní promítání ve fyzickém prostoru kina, a následně po premiéře byly snímky dostupné po dobu 24 hodin ve festivalové videotéce. Bleha zpětně s povděkem kvituje rozhodnutí investovat do rozvoje webových stránek, které následně přechod do online prostředí značně usnadnilo a umožnilo více se zaměřit na vývoj konceptu v čistě programově-distribučním rázu. Dalším faktorem, který tak rychlou transformaci napříč prostředím umožnil, bylo zacílení propagační kampaně především v online prostředí, které zamezilo ztrátě inzertní plochy a zacílených subjektů, což je situace, jež by v případě outdoorové reklamy vzhledem ke karanténní situaci nevyhnutelně nastala.

Poměrně hladký přesun do virtuálního prostředí se setkal s pozitivní reakcí diváků, především pak studentů samotných, kteří jinak často o možnost vidět snímky svých spolužáků, vzhledem k časové vytíženosti a omezenosti dostupných lístků, přišli. Naopak však tímto krokem festival ztratil na divácké skupině složené z filmových profesionálů, kteří vzhledem ke svým vytíženým kalendářům a poměrně nově nabyté

⁹ Viz rozhovor s vedoucím produkce FF36, příloha č.2. [cit. 20.5.2021]

možnosti opět točit filmy, nestihli na změnu data včas zareagovat. Došlo k též výrazné změně z hlediska geografického rozložení, a to díky absenci geoblokace snímků, což si Bleha výrazně pochvaluje. „*Díky online podobě se festival stal celorepublikovou, potažmo i celoevropskou akcí a bylo možné snímky sledovat prakticky odkudkoliv,*”¹⁰ dodává.

Jako největší nevýhodu současné podoby festivalu spojenou s otázkou její udržitelnosti do budoucna je dle něj vytíženost diváků před samotnou obrazovkou. Maximální čas, který je divák ochotný u monitoru trávit, bývá fyzicky i psychicky náročný a je tak o mnoho nižší než čas, jenž by byl divák ochoten věnovat filmu na plátně fyzicky na festivalu. Navíc je dále umenšován dalšími faktory, mezi něž patří home office a obecný přesun dalších aktivit do prostředí obrazovek.

Vedoucí produkce velice chválí reakci všech sponzorů a veřejných institucí, které na veškeré podněty a přesuny reagovaly rychle a vstřícně a festival tak nepřišel o téměř žádný ze zdrojů financování. Restrukturalizace podoby festivalu, jež s sebou nesla nižší náklady, tak vedla k finanční stabilitě, která by měla být udržitelná i do budoucna a měla by pomoci festival v současné podobě zachovat bez větších změn. Současná situace umožnila i nové možnosti financování, kde se dle Daniela otevřel prostor pro zajímavé spolupráce s vývojářskými a technologickými firmami.

Budoucnost festivalů jako instituce samotné vidí poměrně optimisticky, domnívá se, že k jejich výraznému úbytku by dojít nemělo. Dochází však k výraznému rozevírání nůžek, kdy je více a více patrný rozdíl mezi festivaly, jež nabízí množství doprovodných akcí, především pak pro filmové profesionály, a mezi festivaly, jež tyto aktivity postrádají a zároveň zatím nenašly svou unikátní tvář. Tyto akce totiž nemají větší stálou skupinu diváků, kteří by jejich budoucnost podpořili a snadno se rozhodnou pro akci jinou. Věrná divácká obec se zdá být pro přežití festivalu klíčová. Dle výše zmíněných indikovaných faktorů se tak zdá, že Famufest, jako primární zdroj studentských talentů, jež je pro mnohé prvním krokem do světa profesionálního filmu, by se o svou budoucnost obávat nemusel.

¹⁰ Viz rozhovor s vedoucím produkce FF36, příloha č.2. [cit. 20.5.2021]

3.2 Berlinale

Berlínský filmový festival známý pod zkráceným názvem Berlinale se na sklonku zimy v německé metropoli koná pravidelně již od roku 1951. S téměř čtvrtmiliónem prodaných vstupenek a velkou diváckou i profesní základnou se jedná o nejnavštěvovanější filmový festival na světě. Festival doznal v minulém roce změn v programovém ohledu díky příchodu nového uměleckého ředitele Carlo Chatriana, který mimo Hlavní soutěže zřídil ještě jednu soutěžní sekci s názvem Encounters, jež se zaměřuje na umělecky náročnější snímky. Dalšími z paralelních soutěžních sekcí je Panorama, která se snaží hledat mladá a neokoukaná jména a rozšiřovat tak pomyslné filmové obzory, a Forum, která se zaměřuje na experimentálněji laděné snímky.¹¹ Zároveň se s festivalem koná mnoho pitchingových fór a též největší trh s evropskými filmy EFM.

Jelikož se Berlinale koná v únoru, v roce 2020 bylo jedním z posledních festivalů, který se na dlouhou dobu konal. Přesto však již byl vliv covidu-19 znatelný, především pak kvůli absenci některých profesionálů z Asie a Ameriky. Dlouhou dobu se mluvilo o tom, že Berlín opět prolomí hubený festivalový rok a bude první velkou akcí, která se uskuteční. Podzimní a především pak zimní vlna však zasáhla i poslední prozatím nedotčený filmový svátek, avšak dlouho se nevědělo, v jaké podobě se Berlinale uskuteční. Finální rozhodnutí tak bylo učiněno poměrně krátkou dobu před festivalem samotným, jehož termín však byl z tradiční poloviny února přesunut až na začátek března.

Festival se rozdělil do dvou částí a aplikoval hybridní model, podobně jako MFF v Rotterdamu. Začátkem jara se tak uskutečnila virtuální část přístupná pro filmové profesionály a novináře spojená s udílením cen a Evropským filmovým trhem. Na konci června se pak konala fyzická část určená pro běžné návštěvníky, kteří jsou jeho nedílnou součástí a organizační tým je tak nemohl opomenout. *„Od samého začátku jsme chtěli představit vybrané filmy našim divákům a společně je sdílet v*

¹¹ Berlinale, International Filmfestspiele Berlin. 2017 [online] Berlin:Berlin International Film Festival. [cit. 1.7.2021] Dostupné z: <https://www.berlinale.de/en/festival/sections/all-sections.html>.

kině,¹² komentuje rozhodnutí ředitelské duo Chatrian - Rissenbeek a následně dodává, že nikdy nebylo v plánu uspořádat akci pouze pro profesní obec filmového průmyslu.

Dle Chatriana bylo velice obtížné kalkulovat s tím, nakolik pandemie filmový průmysl ovlivní a na jak dlouhou dobu to bude. Nejistota především ze strany amerických studií donutila programový tým přehodnotit kompletní skladbu line-upu a absence amerických filmů, alespoň v oficiální soutěži, dala vzniknout netradičnímu a široce rozkročené nabídce filmů. Online festival nenabízí takové možnosti jako jeho tradiční fyzická podoba, a tak se v návaznosti na březnovou online část nechtěly všechny filmy Berlinale účastnit. Organizátoři však neúčasť větším studiím nezazlívají, jelikož jsou si plně vědomi nemožnosti plnění své základní služby a potřeby.

Přesto odezva těch, kteří se zúčastnili jarní virtuální podoby, byla pozitivní, především stran organizace samotné. O to extatictější a vděčnější pak byla reakce publika, jež se mohlo zúčastnit již fyzických promítání, které se vzhledem k pandemické situaci konaly v letních kinech, i když původně byla plánována varianta i v klasických kamenných kinosálech. Přestože byl pro vstup do kina nutný test, festival nezaznamenal odliv diváků, ale naopak vděčnost za maximální bezpečnost a naprostou ochotu ji dodržet.

Letní akce s názvem Summer special vznikla jako pocta klasické formě festivalu, v čemž spočívá i její výjimečnost. „*Chceme znovu v divácích probudit touhu po návštěvě kin a chceme přispět k oživení kulturních aktivit,*“¹³ komentují letní promítání Carlo Chatrian a Mariette Rissenbeek. Už ze samotné open-air povahy akce je patrná její závislost na rozmarech počasí a je možné ji uskutečnit pouze v pár teplých měsících. Vzhledem k nutné cirkulaci tak již je velmi nepravděpodobné, že by se Berlinale v letních kinech mohlo znovu konat.

¹² WISEMAN, Andreas, 2021. Berlin Film Festival's Summer Screenings Event In Doubt Due To Covid-19 Restrictions. *Deadline*. [online] [cit. 1.7.2021] Dostupné z: <https://deadline.com/2021/04/berlin-film-festival-covid-germany-summer-event-doubt-1234745615/>.

¹³ Editor of Xinhua, 2021. Berlin Int'l Film Festival starts Summer Special. *Europe news*. [online] [cit. 2.7.2021] Dostupné z: http://www.xinhuanet.com/english/europe/2021-06/10/c_139999223.html.

Na rozdíl od mnoha jiných festivalů nezaznamenalo Berlinale natolik znatelný úbytek finančních prostředků, především pak díky německé vládě, která nijak nesnížila svoji štědrá dotaci v řádech milionů eur. Německé ministerstvo kultury též bylo zbožným vzorem pro mnoho podnikatelů v audiovizuálním průmyslu, jelikož jako jedno z prvních zavedlo náhrady škody, a to v řádech miliard eur pro celý kulturní sektor. Konání letních akcí též udrželo příjmy z prodaných vstupenek, sic v mnohonásobně nižším řádu.

Chatrrian doufá, že tato forma hybridní akce může být do budoucna vzorem a majákem naděje, že kulturní život nemusí během pandemie zcela skomírat, ale s pečlivou organizací je možné jej nadále udržovat. Programový ředitel též vyjádřil hluboký stesk nad ztrátou diváků v zimním období a nutnost užít si možnost setkávání intenzivněji než kdy dřív. Ohledně dalšího pandemického vývoje je však opatrný a nejistý, sic se Berlinale úspěšně uskutečnilo a může být vzorem pro mnoho dalších, nejen filmových eventů, organizátoři již k situaci nemají sto procentně optimistický postoj, náhlá uzávěra kin totiž byla primárním důvodem, proč se nemohl festival přesunout do tradičních kin. Ministryně kultury však zdůrazňuje, že všichni čekali na moment, až budou moci společně sdílet zážitky na filmovém plátně a v tom tkví důležitost filmových festivalů i do budoucna.

3.3 Srovnání na poli kombinovaných on-site a online eventů

Jak Berlinale, tak Famufest dokázali plně využít možnosti virtuálního světa a přesto nepřijít o tradiční diváckou základnu z kinosálů. Odlišná však byla prvotní úvaha i následné provedení, které ukázalo, nakolik je hybridní forma variabilní a široký pojem. Zatímco Famufest se zaměřil s onlinem na navýšení kapacity v průběhu festivalu a zpřístupnění snímků těm divákům, kteří by se jinak z různých důvodů do kina nemohli dostavit, Berlinale, už vzhledem ke své velikosti a povaze, bylo donucené po virtuální formě sáhnout především proto, aby udrželo celý koloběh filmového průmyslu v chodu. Virtuální svět německého festivalu tak byl běžným návštěvníkům uzavřen. Hlavní odlišnost mezi oběma festivaly pak spočívá v časovém rozpětí a obecné provázanosti virtuálního a fyzického světa, což souvisí se základní povahou obou festivalů. Obě akce však hezky ukazují otevřenost

virtuálního světa a jeho možnost přizpůsobit si jej dle vlastních potřeb k obrazu svému, což dává naději k potenciálnímu přežití téměř jakékoliv akce.

4 Festival v prezenční formě

Zatímco chladnější měsíce během první vlny pandemie a její následný mohutný podzimní návrat znamenal pro mnoho filmových akcí přesun do online prostředí, léto a uvolnění restrikcí umožnilo mnohým festivalům v letním termínu fyzickou podobu konání. Tyto festivaly nebyly restrikcemi výrazně ovlivněny co se formy konání týče, přesto však pro ně celosvětová pandemie znamenala nutnost počítat s prohlídkami, opatřeními a omezeními, především co se přeshraničního pohybu týče. Také to znamenalo vysokou míru rizika vzhledem k nákladnosti pořádání fyzických akcí, především pak v době, kdy ze dne na den může být všechno jinak. Přesto se však pár festivalům podařilo uskutečnit se v podobě zdánlivé normality a mezi tyto festivaly se řadí benátské filmové Biennále, Letní filmová škola či festival experimentálních snímků Marienbad Film Festival.

4.1 Letní Filmová Škola

Letní filmová škola se tradičně koná pod hlavičkou Asociace českých filmových klubů již od poloviny šedesátých let minulého století. Původně se tzv. "filmovka" konala v Čimelicích na jihu Čech, aby následně přesídlila do Trutnova či Jihlavy, a na počátku devadesátých let se natrvalo přesídlila do Uherského Hradiště. Na rozdíl od většiny současných festivalů, které se konají na našem území, se Letní filmová škola nezaměřuje pouze na současnou tvorbu, ale velkou část jejího programu tvoří komentované retrospektivy a kurátorované výběry starších snímků.¹⁴ Festival je nesoutěžní, během jeho konání se uděluje pouze výroční cena za mimořádný přínos a za cíl si dlouhodobě klade především vzdělávání a rozšiřování diváckých obzorů. Zároveň je jeho velkou součástí i následné vzdělávání profesionálů, jež jsou sami organizátory filmových klubů.

¹⁴ Letní filmová škola. 2021 [online] Olomouc: Asociace českých filmových klubů. [cit. 16.6.2021] Dostupné z: <https://fs.cz/historie/>.

Jelikož žijeme s pandemií koronaviru již téměř rok a půl, s ředitelkou LFŠ Radanou Korenou jsem měla možnost mluvit nejen o přípravách prvního pandemického ročníku, ale i ročníku druhého a rozdílu v obou přípravách. Vypuknutí epidemie zastihlo festival, který se tradičně koná na přelomu července a srpna, s poměrně dostatečným odstupem a Korená tak kvituje čas, který na přípravu všech opatření organizátoři měli. Zaznamenala však výrazný rozdíl mezi letoškem a rokem loňským, kdy paradoxně letos se přípravné fáze navázané na nutné informace o více než měsíc zpozdily. Zatímco v roce 2020 byl již začátkem května jasný plán a konkrétní opatření, v roce letošním organizátoři na tyto podrobnosti stále čekají i o více než měsíc později.

Konání uprostřed parného léta však festivalu do jisté míry umožňuje spoléhat na zlepšení situace, a to jak letos, tak loni. Vzhledem k neustálým nejasnostem ohledně nutné míry restrikcí však v letošním roce bylo rozhodnuto o přesunutí festivalu o dva týdny později, aby byl umožněn dostatečný klid na celkovou přípravu. Korená velice kvituje spolupráci s krajskou hygienickou stanicí a krajskými orgány, pro kterou se na základě bezpečnosti v loňském roce organizátoři rozhodli a i letos v ní hodlají pokračovat. LFŠ prozatím neplánuje omezovat počty akreditovaných návštěvníků a doufá, že nebude nucena se k tomuto kroku uchýlit.

Největší změnou oproti minulým rokům bylo v roce 2020 zkrácení doby konání, a to z deseti dnů na šest, což značně snížilo počet odehraných repríz, a tudíž i výrazné finanční náklady spojené s nákupem práv. Nad možností zkrátit festival údajně organizátoři uvažovali již před vypuknutím pandemie, která je tak v jejich konání pouze utvrdila. Organizace festivalu za bojových podmínek byla dle Korené výzva sama o sobě, velice si proto cení zkušeností, které během organizace loňského ročníku s týmem nabrala. O letošní ročník se naopak neobává a věří, že organizátoři využijí všechny dovednosti, jimž se naučili minulý rok.

Překvapivá však byla pro ředitelku negativní reakce, jíž se festivalu dostalo ze stran určitých filmových profesionálů, a vnímá tak velký rozdíl mezi přijetím v průmyslu samotném a mezi běžnými návštěvníky. *„Reakce některých kolegů nebyla přímo pozitivní, jelikož se domnívali, že ohrožujeme bezpečí diváků, a tak i budoucnost kin i kulturních akcí, potažmo kino projekcí obecně, kterým by takováto nehoda mohla*

*značně poškodit pověst,*¹⁵ komentuje situaci. Po zdárném konání akce se však jak obec laická, tak i profesionální shodly, že bylo dobře, že akce proběhla bez větších problémů a naopak vyslala světu zprávu, že i velké akce se mohou bezpečně konat.

Letní filmová škola se již delší dobu potýkala s finančními problémy a především s udržitelností financování. Festival dlouho bojoval se schopností odpovídat na neustále požadavky po inovacích a několikrát tak skončil v červených číslech. Zkrácením doby trvání se sice částečně podařilo finanční situaci vyrovnat, ale Korená se stále obává o přísun finančních prostředků ze strany poskytovatelů veřejných financí. Též si posteskla nad neustálým tlakem na rozšiřování aktivit, především pak v době, kdy sami organizátoři neví, co bude zítra a jestli se vůbec bude moci festival konat.

“Filmovka” si již prošla řadou finančních skandálů a otázka financování je neustále přítomná. Festival negeneruje žádný profit, nemá tudíž prostor pro potenciální inovace a velká součást toku peněz závisí na tržbách z prodaných akreditací. Každý rok tedy festival preventivně počítá, především kvůli předchozím zkušenostem, s nejhorší možnou variantou a dlouhodobě pracuje v úsporném režimu. Důvodem pro tento režim práce je i fakt, že festival nemá finanční jistotu ve fázi žádosti o dotace a může pouze odhadovat a kalkulovat s minulými ročníky. Přesto však Korená chválí práci a podporu, jíž se festivalu dostalo z veřejného sektoru, naopak velký výpadek festival zaznamenal na straně svého generálního sponzora. Společnost Redside, jež byla hlavním sponzorem festivalu, musela v letošním roce od spolupráce odstoupit a LFŠ se tak potýká s výpadkem v řádech milionů, který je zatím stále v řešení.

V minulém roce založila Letní filmová škola spolu s osmičkou dalších tuzemských festivalů Asociaci filmových festivalů, od které si ředitelka slibuje pomoc při jednání s veřejnými institucemi. Věřící též, že proměna Státního fondu kinematografie na fond audiovizuální a též proměna na Oboru médií a audiovize Ministerstva kultury by mohla zachování festivalů do budoucna značně napomoci. Přesto však vnímá nutnost restrukturalizace, především v době, kdy nejsou jediným festivalem, který se potýká s finančními obtížemi. „*Všechny nás však (to) čeká, nikdy to již nebude jak*

¹⁵ Viz rozhovor s ředitelkou LFŠ, příloha č.3. [cit. 16.6.2021]

dřív. Jsem však přesvědčena, že festivaly mají své jisté místo vzhledem ke své distribuční pozici pro menší tituly,¹⁶ předpokládá Korená a následně dodává, že i proto vidí budoucnost svého i ostatních festivalů pozitivně.

4.2 Mostra Cinematografica di Venezia

Benátský filmový festival, jež je součástí větší přehlídky benátského bienále, se koná na ostrově Lido poblíž historického centra Benátek již od roku 1932 a řadí se tak mezi nejstarší filmové festivaly v Evropě. Na rozdíl od festivalu v Cannes a Berlíně se zde však nekoná filmový trh a festival se nese v trochu komornějším duchu.¹⁷ V posledních letech se však festival profiluje jako důležitá startovací platforma pro oscarové klání a klíčové místo pro premiéru a následné severoamerické festivalové kolečko začínající navazujícím festivalem v Torontu. Obdobně jako festival v sousední Francii, i v rámci benátského festivalu se sdružují autonomní sekce, nově se též festival snaží zaměřit na videoherní možnosti a virtuální realitu. Na mé dotazy odpovídala programová ředitelka italské obdoby čtrnáctideníku auterů, Giornate degli autori Gaia Furrer.

Festival na břehu Jaderského moře se tradičně koná od začátku do půlky září, a tak během příprav svého sedmasedmdesátého ročníku měli organizátoři více než půl roku na predikce a přípravu na pandemický ročník. Pozdní termín festivalu a teplé letní počasí umožnili festivalu konat se v prezenční formě, přesto však s sebou ročník nesl řadu omezení a restrikcí, především ohledně hygieny a bezpečnosti. Festival radikálně snížil počet kapacity kinosálů na polovinu, odřízl červený koberec masivní stěnou, zařadil množství venkovních prostor a letních kin a co nejpečlivěji se snažil o dodržení tzv. tří eR.¹⁸ V tomto trendu plánují organizátoři pokračovat i v nadcházejícím ročníku, jelikož se opatrnost v loňském roce nadmíru vyplatila a festival neevidoval ani jeden pozitivní případ.

¹⁶ Viz rozhovor s ředitelkou LFŠ, příloha č.3. [cit. 16.6.2021]

¹⁷ La Biennale di Venezia, Mostra internazionale cinematografica. 2021 [online] Benátky: La Biennale di Venezia. [cit. 22.6.2021] Dostupné z: <https://www.labiennale.org/en/history/recent-years>.

¹⁸ Ministerstvo zdravotnictví České republiky. 2020 [online] Praha: MZČR. [cit. 24.6.2021] Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/wp-content/uploads/2020/09/letak-3R.pdf>.

Vzhledem k omezeným kapacitním možnostem a především značnému omezení přeshraničního pohybu se valná většina úvodů, tiskových konferencí a debat konala v distanční formě. Omezená možnost cestování se však netýkala pouze festivalu samotného, ale značně ovlivnila proces dramaturgického výběru. „*Všechny filmy sledujeme online pomocí odkazů a promeškali jsme tak několik důležitých filmových trhů,*“¹⁹ komentuje situaci Furrer. Tato situace se nedotkla pouze loňského ročníku, ale i toho letošního, avšak oproti minulému roku již byl tým lépe připraven a s celým výběrovým procesem vzhledem k jeho virtuální povaze začal o čtvrt roku dříve.

Dle Furrer byla na výběru absence možnosti osobní přítomnosti na festivalu v Cannes znatelná, a to především v letošním roce, kdy se festival uskuteční, avšak bude to již v termínu po uzavření oficiálního programu. Mnoho zajímavých snímků, jež měl programový tým v hledáčku, se rozhodlo počkat na zlepšení situace a svou premiéru posunout, a tak byli organizátoři nuceni zaměřit své oko trochu jiným směrem a zaměřit se na nezávislejší a neokoukaná jména, což dle programové ředitelky bylo největší, ale nakonec příjemnou a obohacující, výzvou.

Pestrý a odvážný lineup se nakonec ukázal jako velký benefit festivalu, na který postupem času začala útočit kritika za přílišnou pohodlnost a sázku na velká jména. Loňský program tak značně vybočoval z řady a měl šanci dát prostor množství debutantů, kterým by se jinak takovéto pozornosti nikdy nedostalo. Vzhledem k postupu pandemie se však tato situace asi nebude opakovat v tak velké míře a do programu se vrátí velcí hráči, do budoucna by však festival mohl zařazovat do programu vícero svěžích a novátorských děl.

Přísná hygienická opatření spojená s naopak velice vstřícným a profesionálním personálem se setkala s ohromně pozitivní odezvou od profesionálních hostů i návštěvníků samotných. Je s otazníkem, nakolik se tato pozitivní finální odezva odvíjela od nízkých očekávání způsobených značně chaotickou zkušeností s předcházejícími ročníky, ale i se samotnou předfestivalovou organizací a nefungujícími rezervačními portály, které pozitivní signály rozhodně nevysílaly. Při

¹⁹ Viz rozhovor s programovou ředitelkou GdA při Mostra Cinematografica di Venezia, příloha č.4. [cit. 24.6.2021]

návštěvě kinosálu však bylo zřejmé, že Italové udělají cokoli pro to, aby se festival mohl konat a i z organizátorů byla cítit velká vděčnost.

Dle slov programové ředitelky se naprosto nepřekvapivě i benátského festivalu dotkla finanční krize a odliv partnerů, stejně tak jako redukované počty návštěvníků, jež přinášely výraznou část festivalových příjmů. Absence partnerů byla znatelná i při pouhé procházce před hlavním promítacím palácem, který býval běžně obsypán stánky a nabídkami partnerů. Loni na podzim, částečně i vzhledem k dodržování rozestupů a snaze snížení počtu nefilmových návštěvníků, však hlavní promenáda zela prázdnotou.

Po prvotních chvílích zoufalství a pochyb, zda má vůbec festival smysl a nejedná se náhodou o jeho zánik, komentuje Furrer situaci následovně: „*Jsem velmi pozitivní ohledně situace a jsem si jistá, že nyní po přehlacení neustálým streamingem a online obsahem, budeme díky touze po osobním sdílení zkušeností vzkvétat, jak nikdy dřív.*“²⁰ Není však možné uplynulé události přehlížet a je třeba se z nich poučit, což už se v současné situaci díky zapojení hybridních forem a přenosu debat a úvodů děje. Je důležité oslavovat možnost být zase spolu a tyto chvíle si hýčkat, a právě filmové festivaly jsou pro to ideální příležitostí, již z tohoto důvodu vypadá budoucnost festivalu značně růžově.

4.3 Srovnání na poli tradičního filmového festivalu

Jak v případě zahraničního, tak tuzemského festivalu možnosti prezenčního konání nahrál termín akce spojený s teplým počasím a ústupem viru. Markantní rozdíl však, především z osobní zkušenosti, vnímám v přístupu k protiepidemickým opatřením a jejich vymáhání. Jejich samotné dodržování bych spíše přičetla mentalitě návštěvníků, což není oblast, do které mi přísluší se pouštět. Zatímco benátská Mostra cinematografica až pedantsky lpěla na nošení roušek a kvůli situaci zavedla i speciální zasedací pořádek a rezervační systém, Letní filmová škola se potýkala s nedostatkem disciplinovanosti a poddimenzovanou kapacitou kinosálů, což se promítlo i na výsledcích. Zatímco mnohonásobně větší italský festival nezaznamenal

²⁰ Viz rozhovor s programovou ředitelkou GdA při Mostra Cinematografica di Venezia, příloha č.4. [cit. 24.6.2021]

žádný pozitivní případ nakažení koronavirem, uherskohradištský festival ano, sic v řádech jednotek osob. Je však trochu obtížné festivaly porovnávat, popřípadě soudit vzhledem k značně rozdílné finanční situaci. Co naopak obě akce spojuje, je velká vděčnost návštěvníků, kteří kvitovali možnost znovu se fyzicky setkat a jejich přítomnost byla i důležitou odezvou a povzbuzením pro organizátory samotné.

5 Specifické možnosti pandemického ročníku

Specifický rok a situace si někdy žádá specifická řešení a na festivalovém okruhu se objevilo i pár akcí, jež se rozhodly vydat se úplně jinou cestou, než jsem výše popsala. Mám na mysli dva konkrétní festivaly, jež mají společnou svou výhradní pozici na trhu. V českém prostředí se jedná o Karlovarský filmový festival, jež přišel s přehlídkou s názvem Tady Vary, a v prostředí celoevropském se jedná o festival na Azurovém pobřeží, jež přišel s netradiční podzimní variantou Cannes Spécial. Obě zmíněné akce v sobě kombinují prvky především fyzické a hybridní varianty festivalu, přesto jsou ale natolik programově a organizačně specifické, že jsem se rozhodla jim věnovat samostatnou kapitolu.

5.1 Tady Vary

Karlovarský filmový festival je největší filmovou akcí na území České republiky a zároveň jediným filmovým festivalem kategorie A ve střední Evropě. V západočeské lázeňské metropoli se koná již od roku 1946 a řadí se tak mezi nejstarší filmové festivaly v Evropě vůbec. Souběžně s festivalem probíhá několikero důležitých vývojových workshopů, především pak Eastern promises, který je, jak je dle názvu již zřejmé, zaměřen na začínající umělce z bývalého východního bloku. Právě oblast východní Evropy je hlavní festivalovou ozdobou, mimo hlavní soutěže se koná v paralelní sekci Na východ od západu i soutěž snímků z východoevropského regionu.²¹ KVIFF si zakládá především na vztahu s běžnými návštěvníky a jeho

²¹ Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary. 2021 [online] Praha: Film servis. [cit. 7.7.2021] Dostupné z: <https://kviff.com/cs/o-festivalu/profil-festivalu>.

hojná popularita, podpořená množstvím souvisejících nekinematografických aktivit, i mezi lidmi s jinak nefilmovými zájmy je jeho výjimečností.

Celosvětová pandemie zasáhla festival v zahajovací fázi finálních příprav, kdy již byl téměř dokončen celý filmový program, organizační tým se proto nechtěl uchýlit k unáhleným rozhodnutím a celou akci ihned rušit, ale naopak poměrně dlouhou dobu, necelé dva měsíce, vyčkával a analyzoval situaci. Přeci jen se však nakonec musel s lítostí uchýlit ke zrušení festivalu vzhledem k nelepšící se situaci a obav z bezpečnosti návštěvníků. Vzhledem k tomu, že od termínu konání dělilo organizátory tříměsíční okno, tak ale bylo dle vedoucího produkce Petra Litimera možno minimalizovat škody, především pak v ohledu výlepů, placených marketingových kampaní a ubytovacích kapacit. Jedinou pomyslnou ztrátou tak byly mzdové náklady, jejich minimalizace by však byla obtížná a nepříjemná za jakékoliv situace.

Vyčkávání na zlepšení situace však umožnilo organizátorům zkoumat potenciální možnosti a příležitosti, které současná pandemická situace nabízí. „*Současně s rozhodováním o zrušení a zařizování všech spojených aktivit tak již vznikl plán na speciální varskou edici s názvem Tady Vary, ve které se spojilo 96 kin po celé republice a po dobu původního termínu festivalu simultánně promítalo šestnáctku snímků, které se měly původně na festivalu objevit,*“²² představuje rozhodnutí festivalového týmu Lintimera. Program měl za úkol představit celorepublikovému publiku průřez programovou skladbou a pomyslně tak být malými Vary v každém kině. Během deseti dnů se tak představily jak dokumenty, tak odlehčené komedie i divácky náročnější snímky. Zároveň díky pozitivním podzimním prognózám byl v plánu i menší čtyřdenní festival přímo v Karlových Varech se symbolickým označením 54 a ½.

Dle Lintimera bylo velkou výzvou sestavit funkční program, jelikož mnoho snímků podmiňovalo svou účast pouze v případě tradičního festivalu a idea Tady Vary se jim příliš nepozdávala. Naopak velice kvituje spolupráci, kterou organizátoři navázali s distribuční společností Aerofilms, která sice dlouhodobě s festivalem spolupracuje na

²² Viz rozhovor s vedoucím produktem KVIFF, příloha č. 5. [cit. 7.7.2021]

distribučním labelu Vary ve Vašem kině, ale nikdy se nejednalo o spolupráci v takovém rozsahu. Celý tým se tak seznámil s oblastí tradiční kinodistribuce, která má na rozdíl od festivalové distribuce svá specifika a úskalí, díky týmu Aerofilms však vše běželo hladce. Velkou festivalovou výhodou pak bylo i spojení s Českou televizí, díky které se mohl industry program odehrát online, ale v kvalitnější podobě s projekcí přímo ze studia a s kvalitnější technikou, než jaká je dostupná v případě online konferencí.

Festival se setkal se skvělou odezvou stran běžných návštěvníků, kteří vytvořili v kinech i na opačném konci republiky nadšenou festivalovou atmosféru a mnoho z nich přijelo i přímo do Karlových Varů, aby si festival připomněli. Někteří měli též již dávno objednané ubytování a nechtěli se jej vzdát, a tak do Karlových Varů přijeli a snažili si vytvořit si festival po svém. Chladnější reakce se festivalu naopak dostalo ze strany filmařů samotných, kde programový tým překvapila neochota své filmy uvádět.

Lintimer se domnívá, že akci v podobném duchu by bylo možné znovu zopakovat a bylo to i jednou z variant pro současný ročník. Forma samotná by však musela dostat určité revize, aby se neokoukala a nepřestala po určité době diváky nudit. Nabízí však mnoho prostoru k cizelování a zlepšování, a tak Lintimer vidí její životnost v horizontu přibližně pěti let. Jejím problémem je však obtížnější financování, především pak stran partnerů, kteří vyžadují množství sponzorských akcí a večírků, které tato varianta však pořádat neumožňuje. Vedoucí produkce pak dodává, že festival závisí na možnosti potkávat se na jednom místě, v nahodilých momentech, kde Tady Vary strádají nejvíce.

Karlovarskému festivalu se jako jednomu z mála podařilo zachovat si stoprocentní přízeň partnerů a zachovat si tak velkou finanční jistotu a rezervu. Partnerské plnění přesto nedosahovalo takové výše, na jakou byl festival zvyklý v minulých letech. Prvním důvodem byla krize, která se partnerů dotkla, druhým pak nemožnost ze strany festivalu naplnit požadavky a protistranné plnění v plné výši. Lintimer dále kvituje i vstřícnost a ochotu, jíž se festivalu dostalo z Ministerstva kultury, kraje i města, kteří si jsou vědomi důležitosti a významnosti Karlovarského festivalu.

„Věříme, že standardní podoba festivalu se navrátí v brzké době, již ze samotné definice slova festival jako takové,“²³ komentuje budoucí vývoj Petr Lintimer. Festival pochází z latinského základu festive, které znamená slavnost a společné setkávání. Mnoho filmových profesionálů sice zjistilo, že není stoprocentně nutné tolik cestovat a je možné tak snížit svou uhlíkovou stopu, přece však jim setkávání chybí. Online část je možným doplňkem, plnohodnotnou akci však nikdy zcela nahradit nemůže. „Celé prostředí se očistí a vstanou noví bojovníci,“ dodává k situaci poeticky vedoucí produkce. Potřeba fyzického setkávání však nepramení pouze od diváků samotných a organizátorů, ale též od filmařů, kteří potřebují vidět první reakce na své dílo. Otázkou je však to, za jak dlouhou dobu se budeme schopni k této formě plně navrátit.

5.2 Cannes Spécial

Festival v Cannes konající se každoročně na Azurovém pobřeží nedaleko italských hranic se dá bez nadsázky označit za nejvýznamnější filmovou událost roku, alespoň na Starém kontinentu. Během dvou květnových týdnů se na břehu Středozemního moře koná souběžně s festivalem i jeden z největších filmových trhů, který prestiž a důležitost canneského festivalu ještě umocňuje. Mimo oficiálního výběru, kde ve dvou hlavních sekcích (La Compétition, Un Certain regard) soutěží přibližně třicítka filmů, festival sdružuje i takzvané autonomní sekce, mezi něž se řadí např. Semaine de la critique, Quinzaine des réalisateurs či na studentské filmy orientovaná La Cinéfondation.²⁴

Třiasedmdesátý ročník filmového festivalu, jež se koná již od roku 1946, byl jako obvykle plánován na květnový termín, a tak v době vypuknutí pandemie nezbyvaly do začátku festivalu více než tři měsíce. Přesto však organizátoři ještě poměrně dlouhou dobu věřili a utvrzovali, že se francouzský filmový svátek bude konat. Nejdříve termín konání několikrát posunuli do letních měsíců, aby následně ohlásili speciální edici, která se konala na sklonku října. Přesto organizátoři ani o rok později

²³ Viz rozhovor s vedoucím produkce KVIFF, příloha č. 5. [cit. 7.7.2021]

²⁴ Festival de Cannes. 2021 [online] Paříž: Festival de Cannes. [cit. 10.6.2021] Dostupné z: <https://www.festival-cannes.com/en/qui-sommes-nous/festival-de-cannes-1>.

klid nemají, a i 74. ročník musel být posunut o dva měsíce do červencového termínu s nadějí, že se snad již situace zlepší a bude moci alespoň v částečně hybridní formě proběhnout.

Organizátoři se však nevzdali alespoň pouhé drobné vzpomínky v jarním termínu a vyhlásili snímky, jež by se za normálních okolností na festivalu promítaly a zmíněné tituly označili labelem *Cannes selection*. Tento krok dramaturgický výběr pevně svázal s festivalem a znemožnil premiéru těchto snímků na jiných velkých festivalech, jako např. v Benátkách a naopak umožnil jiným menším festivalům, které by na takovéto prestižní tituly za normálních okolností nedosáhli, je premiérově uvést, jako např. festival v San Sebastianu. Zároveň proběhl i v jarním termínu tradiční filmový trh, který se konal plně v online prostředí, aby bylo alespoň částečně umožněno pokračovat v přirozené fluktuaci mezinárodních titulů.

Podzimní akce, jež se nakonec jen o chlup stihla vyhnout druhé uzávěře kin, se konala pouze po dobu čtyř dnů, a tak bylo nutné program značně osekát a zkrátit. V Palais des festivals se nakonec promítaly pouze čtyři celovečerní snímky z dříve vyhlášené canneské selekce, jež doplnily obě soutěže zaměřující se na krátkou tvorbu - La Cinéfondation, jež se zaměřuje na studentské snímky, a Cannes courts métrages, jež se věnuje krátkometrážním filmům s maximální stopáží do patnácti minut. Právě autoři z výše zmíněných snímků byli jedinými pozvanými hosty a celá akce byla míněna jako oslava krátkometrážní tvorby. Ceny ve výše zmíněných sekcích byly také jediné, které byly tento rok rozdány, především pak z důvodu, aby mladí a začínající tvůrci nepřišli vinnou vyšší moci o příležitost, kterou jim prezentace na festivalu dává. Výběr celovečerních snímků pak značně odrážel společenskou situaci a přednost v něm tudíž dostaly především komedie, jež měly divákům pomoci se alespoň na chvíli oprostít od tíživé situace.

Dle Dimitrie Karya, jež je ředitelkou již výše zmíněné sekce La Cinéfondation, byla největší výzva, se kterou se musel festivalový tým potýkat, neustálá nejistota a unáhlené změny, které se děly nejen ze stran vlády a jejich opatření. Podzimní akce byla nucena dvakrát přesunout a přeskládat časy projekcí kvůli zákazu vycházení, a tak se některé slavnostní premiéry dost netradičně musely konat i v osm hodin ráno. Nejistota nejenže provázela minulý ročník, ale přenesla se i do edice letošní, která

zdá se zdárně proběhne, avšak až do poslední chvíle nebudou její organizátoři nic vědět na sto procent.

Karya naopak na tomto výjimečném ročníku oceňuje, že dal celému týmu příležitost prozkoumat nové pracovní metody a formy, ať už se jednalo o práci z domova bez možnosti setkávání či nutnost naučit se práci s online prostředím, a doufá, že celý tým ještě více posílí. Dále si velice váží hostů a festivalových profesionálů, jejichž přítomnost jim v loňském roce velice chyběla, a je vděčná těm, kteří Canneskému festivalu zachovali přízeň.

Dle Karyi festival nezaznamenal nějaký výraznější odliv partnerů, přesto však v minulém roce došlo až k 80% ztrátám a jediným stabilním zdrojem byla státní podpora. Festival je hojně financován z prodeje akreditací a podzimní edice byla výjimkou, jež měla umožnit se na festival podívat i místním obyvatelům a veškeré vstupenky tak byly naprosto zdarma. I v následujícím roce akce počítá s nižším počtem návštěvníků, což vede k hledání nových možností financování, konkrétně se pak jedná o vytvoření tzv. klubu přátel festivalu, podrobnosti však zatím známy nejsou.

Programová ředitelka se domnívá, že je nutné obrátit pozornost především k nadcházejícímu ročníku, který bude dobrým ukazatelem do budoucna. Ve Francii se však není nutné odlivu diváků obávat, na rozdíl od České republiky po znovu otevření kulturních institucí čísla návštěvníků rostou mnohem rychleji a je znát, že kultura má své příznivce a podporovatele. Festival se snaží momentálně zaměřit právě na tuzemské obecnost, jelikož v mezinárodním měřítku se dá pouze spíše spekulovat. Karya však doufá, a všechny ukazatele tomu nasvědčují, že bude rok 2021 pro festival dobrý.

5.3 Srovnání mimořádných festivalových eventů

Je zajímavou shodou náhod, že v evropském a českém měřítku se dva nejvýznamnější festivaly rozhodly jít úplně alternativní cestou a prozkoumat pandemické možnosti z úplně nového úhlu. Myšlenka za službou divácké obci se ale

nachází na opačných koncích spektra. Zatímco Karlovarský festival se snažil přiblížit a udržet těsnou vazbu se svými věrnými fanoušky, Festival de Cannes naopak chtěl poděkovat a zprostředkovat festivalovou atmosféru těm, kteří si festival jindy užít nemohou. Nakonec se tak jedná o stejnou skupinu těch nejobyčejnějších návštěvníků a odvrácení pozornosti od filmových hvězd a tvůrců. Specifické pandemické možnosti ukázaly lidskou tvář obou festivalů a umožnily je lépe pochopit skupinám, pro něž je tento svět normálně na hony vzdálený. Sic se jednalo pravděpodobně o jednorázovou akci, alespoň drobný vhled do festivalového světa by snad mohl do budoucna napomoci harmoničtějšímu soužití festivalových návštěvníků a místních obyvatel a vytvořit tak organičtější strukturu místa a úplně jinou atmosféru.

6 Výhled do budoucna

Již letošní festivalové kolečko, během kterého valná většina festivalů pracuje podle pandemických plánů podruhé, by nám mohlo nastínit, jakým směrem se budou filmové festivaly a samotný statut takových akcí ubírat. S každým dnem, když tento text píše, se situace dynamicky proměňuje a za přibližný půl rok od té doby, kdy jsem na ní začala pracovat, se mnoho věcí drasticky změnilo. S jistou nadsázkou se dá říct, že tato slova stárnou s každým dalším úhozem.

Za velký milník a teď již snad můžeme říct, že i za pomyslný maják naděje, ke kterému se všichni filmoví profesionálové upínali, je právě probíhající Festival v Cannes. Je úsměvné si vzpomenout, že ještě před rokem touto dobou se mluvilo o Berlinale 2021 jako o prvním festivalu, který by měl vrátit filmové svátky do starých kolejí a nakonec jej protiepidemické restriktce zasáhly velmi tvrdě a v případě letní edice ještě velmi nečekaně. Festival na Azurovém pobřeží se však za přísných podmínek koná a je až k neuvěření, nakolik je zvenku zdánlivě podobný s ročníkem, jež se uskutečnil před dvěma lety. Festivaloví představitelé se ale téměř do jednoho shodují, stejně jako tato slova zaznívají i ze stran epidemiologů či některých politických představitelů, že návrat k normálu bude pomalý a je otázkou, zda můžeme hovořit o normálu, na který jsme byli zvyklí, či bude nastolen normál úplně nový.

Z těchto prohlášení zaznívá jistá melancholie a někteří festivaloví organizátoři se nebojí vyslovit obavu, že o mnoho z festivalů v procesu přijdeme. Je však zajímavé, že mimo Daniela Blehy nebyl nikdo schopný odhadnout, o jaký typ akcí se bude jednat. Logická úvaha by napovídala tomu, že první na řadě budou drobné akce organizované svépomocí živořící s minimálními finančními prostředky. Situace ale prokázala, že mnohem zranitelnější jsou festivaloví giganti. O svých těžkých finančních problémech jako první hovořil americký festival South by Southwest, který se každoročně koná v březnu a uzávěra jej tak zasáhla nenadále a SXSW musel oznámit zrušení bez náhrad, které by jinak znamenaly krach festivalu.²⁵

Zdá se tedy, že pole nadále zůstane stejně rozmanité a možná zmizí někteří velcí, stejně jako někteří menší hráči. Akce se vzhledem k postupnému zapojování hybridních forem setkávání, které by mohly vyřešit i dlouholetý ekologický problém, který je na festivaly navázán, tak možná i generálně zmenší, alespoň co do počtu fyzické návštěvnosti. Naopak s rozšířenými formami a médii ještě objem práce a i potenciálního diváckého zásahu pravděpodobně poroste. Setkáváme se tu tak s nepřímou úměrou, u které bude nutné najít správný balanc, což se domnívám, že bude klíčovým úkolem pro festivalové týmy v několika příštích letech.

²⁵ MIMS, Taylor, 2020. SXSW Hit With Class Action Lawsuit Over Ticket Refunds. *Billboard*. [online] [cit. 23.7.2021] Dostupné z: <https://www.billboard.com/articles/business/legal-and-management/9367600/sxsw-class-action-lawsuit-ticket-refunds>.

7 Závěr

Na počátku psaní této bakalářské práce jsem se domnívala, že mi její tvorba a rozhovory s festivalovými představiteli pomohou nalézt odpovědi, zda jsem já sama jako festivalový představitel jednala správně a logicky a pomohou mi se zorientovat v současné dosti chaotické situaci. Místo jakési ucelené vize festivalového organizátora s jistotou postupujícího dle daných bodů se mnohem více ukázala v celém světle současná situace a její složitost pro filmový průmysl. Jak jsem již nastínila výše, domnívám se, že pro příští roky bude kritické najít rovnováhu mezi počtem konajících se filmových festivalů, jejich přínosem, velikostí a složitostí příprav v poměru s návštěvníky. V současnosti všechny organizátory žene dopředu síla nadšení a vděku, že máme opět možnost na tvorbě festivalů pracovat a s nadějnou vyhlídkou budoucnosti se snad i potkávat.

V rozhodování nezáleželo na významnosti akce či její velikosti, ale mnohem více se dopředu dostaly lidské faktory a pro jeden okamžik by se dalo s nadsázkou říci, že Thierry Frémaux si byl roven s Radanou Korenou. Těžko by se dal najít mezi festivaly nějaký styčný bod, snad jen že všichni jsme se museli potýkat se stejnými problémy a nikomu z nás nebylo při jejich rozřešení nijak ulehčeno, nikdo neměl výhodnější pozici. Uplynulý rok však nejlépe odhalil pravou podstatu festivalů a záměr každého z nich. Zatímco pro benátský festival bylo důležité zachovat dekórum v maximální bezpečné míře, Letní filmová škola postoupila diváckou bezpečnost intenzitě zážitku. Zatímco Festival v Corku a v Cannes využil příležitosti zaměřit se na lokální publikum, Famufest mohl expandovat. Drsná doba tak jasně definovala cíl pro každý festival a pokud samozřejmě přihlédneme k daným opatřením v čase a zemi konání, dal by se uplynulý rok zobecnit do troufalého tvrzení, že určitý výběr formy konání festivalu jasně odkázal na svou cílovou skupinu a zájem.

Situace se ale nadále stále mění, a tak i celý uvedený text vnímám spíše jako určitou zprávu o době jeho vzniku než cokoliv, co by mohlo být užitečným zdrojem při budoucím festivalovém plánování. Domnívám se však, že v současné situaci by se měly festivaly zaměřit na důvěru publika k takto masovým akcím. Je mou osobní obavou, a zde si dovoluji být trochu kritická, touha po uskutečnění a co

nejrychlejším návratu do normálu na úkor bezpečnosti. Z osobní zkušenosti jsem to viděla loni na Letní filmové škole či to byl jeden z hlavních kritických hlasů ozývajících se z letošního canneského festivalu.²⁶ Absence důvěry širší veřejnosti a následně i politické reprezentace ohrožuje instituci festivalů snad ještě více než pandemie samotná a jedinou cestu v současnosti vidím v pedantském potírání porušovatelů nastavených opatření. V tomto ohledu a po četných rozhovorech s festivalovými představiteli si za svými rozhodnutími stojím více a opravdu budoucnost vidím v hybridní formě, která nejenže umožňuje překonávat vzdálenosti skrze virtuální prostředí, ale též neodcizuje natolik, aby došlo ke kompletnímu vyprchání festivalového genia loci. Situaci nadále s bedlivým zájmem sleduji a očekávám, jaké proměny ještě filmové festivaly čekají... a domnívám se, že málo jich rozhodně nebude.

²⁶ „Na festivalu jsem se necítila bezpečně, i přes povinné testování každých 48 hodin, nebyla protiepidemická opatření dostatečná, popř. nebyla dostatečně vymáhána. Absolutně chyběl management front a větších skupin diváků,“ sdělila mi své pocity po festivalu kritička Iva Přivělová. [cit. 25.7.2021]

Zdroje a prameny:

TIŠTĚNÉ:

ČINTALANOVÁ, Lenka, 2007. *Filmové festivaly a přehlídky v ČR*. Praha. Diplomová práce. Akademie múzických umění v Praze. Filmová a televizní fakulta. Katedra Produkce.

FRÉMAUX, Thierry. 2017. *Selection officielle et confidentielle: Le Journal*. Paříž: Grasset. ISBN: 2246863716

IORLANOVA, Diana ed. 2013. *Film Festival Yearbook*. St. Andrews: St. Andrews Film studies. ISBN: 9781908437099

IORLANOVA, Diana ed. 2015. *The Film Festivals Reader (Films Need Festivals, Festivals Need Films)*. St. Andrews: St. Andrews Film studies. ISBN: 9781908437082

HING-YUK WONG, Cindy. 2011. *Film Festivals: Culture, People, and Power on the Global Screen*. Nový Brunšvik: Rutgers University Press. ISBN: 9780813551104

POŠTA, Martin, 2008. *Organizace filmového festivalu: (v podmínkách České republiky)*. Praha. Diplomová práce. Akademie múzických umění v Praze. Filmová a televizní fakulta. Katedra Produkce.

ROBINSON, Luke. 2016. *Individual, Network, Assemblage: Creating Connections on the Global Film Festival Circuit*. Film Studies, 14 (1). pp. 75-92. ISSN 1469-0314

TESLÍKOVÁ, Alice, 2021. *Management fyzického a online filmového festivalu*. Praha. Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická. Fakulta podnikohospodářská. Katedra arts managementu.

VALCK, Marine, KREDELL Brendan, LOIST Skadi ed., 2016. *Film Festivals: History, Theory, Method, Practice*. Londýn: Routledge. ISBN 9780415712477

ZAORALOVÁ, Eva. 2015. *Příběh festivalu*. Praha: Film Servis Festival Karlovy Vary. ISBN: 9788026080527

ONLINE:

Film Festival Chiefs Debate How Fests Will Look Post-COVID 19. 2020. In Cinetic Media online debate

German Press Agency - DPA. 2021. Berlinale film festival kicks off with open-air events. *Daily sabah* [online] Dostupné z: <https://www.dailysabah.com/arts/events/berlinale-film-festival-kicks-off-with-open-air-events>

I-ROZHLAS, redakce. 2021. Sedm filmových festivalů v Česku založilo asociaci. Organizátoři chtějí společně jednat s ministerstvem. *i-rozhlas* [online] Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/kultura/filmove-festivaly-asociace-divadla-febiofest-jeden-svet-koronavirus-kultura_2104081427_gak

JONES, Nate. 2020. How Each Major Film Festival Is Responding to the Coronavirus. *Vulture* [online] Dostupné z: <https://www.vulture.com/2020/07/how-film-festivals-are-handling-2020-amid-the-coronavirus.html>

MIMS, Taylor, 2020. SXSW Hit With Class Action Lawsuit Over Ticket Refunds. *Billboard*. [online] Dostupné z: <https://www.billboard.com/articles/business/legal-and-management/9367600/sxsw-class-action-lawsuit-ticket-refunds>

SMUTNÝ, Jakub, 2019. Historie karlovarského filmového festivalu: Od malé filmové přehlídky k největší kulturní události Česka. *Reflex* [online] Dostupné z: <https://www.reflex.cz/historie-filmovy-festival-karlovy-vary>

The Current Debate: Film Festivals in the Time of Coronavirus. 2020. In Mubi online media debate

VIVARELII, Nick, 2021. Carlo Chatrian on Berlin Film Festival's 'Different' Lineup Due to the Pandemic. *Variety* [online] Dostupné z: <https://variety.com/2021/film/news/carlo-chatrian-berlin-film-festival-berlinale-1234908084/>

VULTURE, Editors. 2021. All the Live Events, Movie Releases, and Productions Affected by the Coronavirus (List). *Vulture* [online] Dostupné z: <https://www.vulture.com/2021/01/events-cancelled-coronavirus.html>

WISEMAN, Andreas. Berlin Film Festival's Summer Screenings Event In Doubt Due To Covid-19 Restrictions. *Deadline* [online] Dostupné z: <https://deadline.com/2021/04/berlin-film-festival-covid-germany-summer-event-doubt-1234745615/>

XIHUA, Huaxia. Berlin Int'l Film Festival starts Summer Special. *Xinhua - European news* [online] Dostupné z: http://www.xinhuanet.com/english/europe/2021-06/10/c_139999223.htm

DOMOVSKÉ STRÁNKY FESTIVALŮ:

Berlinale: <https://www.berlinale.de>

Cork International Film Festival: <https://www.corkfilmfest.org>

Famufest: <https://www.famufest.cz>

Festival de Cannes: <https://www.festival-cannes.com>

Giornate degli autori: <https://www.giornatedegliautori.com>

Letní Filmová škola: <https://www.lfs.cz>

Mezinárodní festival dokumentárních filmu Ji.hlava: <https://www.ji-hlava.cz>

Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary: <https://www.kviff.com>

Mostra Cinematografica di Venezia: <https://www.labiennale.org>

Příloha č. 1

- Jak současná pandemická situace ovlivnila váš festival? V jaké fázi příprav vás situace zasáhla?

AK: CIFF se odehrává v listopadu a proto jsme o pandemii věděli velmi brzo. Zároveň jsme ale neměli tušení jak se bude situace vyvíjet a museli jsme proto paradoxně pracovat na několika verzích festivalu simultánně. Zatímco festivaly, které pandemie zasáhla těsně před konáním se buď zrušily nebo přesunuly do online, od nás se očekávalo, že máme dostatek času se připravit. To znamenalo v reálu, že naše situace byla vlastně horší, protože jsme sice věděli o pandemii brzo, ale přesto nebylo až do poslední chvíle jasné jakou podobu festival bude mít.

- Jak jste se rozhodli situaci řešit a co vás vedlo k těmto konkrétním rozhodnutím?

AK: Jak již bylo řečeno, začali jsme pracovat na hybridním festivalu, který by měl prvky jak fyzické tak online. Našli jsme si platformu, kterou jsme už v létě otestovali a pak pracovali na více verzích festivalu. Když jsme na začátku října ohlásili program hybridního festivalu, bylo později téhož dne vyhlášeno vládou, že kina se zavřou a zůstanou zavřená i v době konání festivalu. Museli jsme proto přejít na zcela digitální verzi, kterou jsme ovšem jako plán B připravovali.

- Co pro vás skýtalo největší výzvu a s jakými obtížemi jste se museli potýkat? A naopak otevřely se pro vás nové možnosti a příležitosti?

AK: Řada velkých společností nám pro digitální festival odmítla dát svoje filmy. Festival měl zahajovat Nomadland, hrát se mělo Another Round a Soul. Všechny tyto filmy jsme museli z programu stáhnout, jakmile došlo pouze na online projekce. Jedná se o velké divácké hity a také všechny tyto filmy dostaly Oscara. Z toho je jasné, že nás přesun do online poškodil. Festival v Dublinu, který se pak konal v únoru 2021 už mohl některé větší filmy zahrát, protože mezitím i velké společnosti pochopily, že se kina jen tak neotevřou a že lepší je mít projekci na online festivalu než žádnou.

Výhodou naopak bylo, že řada Irských producentů a distributorů čekala s filmy na pozdější uvedení a když na podzim zjistili, že se situace jen tak nezlepší, dali svoje filmy k nám. Paradoxně jsme tak měli bohatší irský program, než bychom měli jiný rok. A samozřejmě jsme se díky této situaci naučili jak pracovat s online projekcemi, což využíváme jak mimo festival i se to chystáme opět použít v letošním roce.

- Jaké vnímáte limity, ale i výhody dočasné podoby vaší akce?

AK: Výhodou bylo, že jsme mohli obsáhnout celé Irsko a nebyli limitováni jen lokálně. Limity samozřejmě jsou v oblasti hostů, doprovodného programu, interakce s diváky a také v organizaci a tom, jak si celou akci užil festivalový štáb. Sice vše proběhlo s méně stresem ale také s menším pocitem zadostiučinění a přišli jsme o řadu osobních setkání a nových kontaktů.

- Jak ovlivnila pandemie vaši finanční situaci? Zaznamenali jste odliv partnerů či se vám otevřely nové příležitosti financování? Jak vnímáte reakci veřejného sektoru s ohledem na dotace a granty?

AK: Finančně se situace odrazila negativně zejména v oblasti příjmů z prodeje lístků a také bylo méně peněz od partnerů. Festival byl ale proto také udělán menší, aby nedošlo k velkým finančním potížím.

- Jak vidíte budoucnost festivalového okruhu, domníváte se, že čeká festivaly nějaká podoba restrukturalizace?

AK: Rozhodně se tato pandemie na festivalech odrazí. Řada věcí, které byly tradičně fyzické se přesune do online, zejména industry. A všechny festivaly se naučily jak pracovat online a proto se některé z nich k čistě fyzické podobě nevrátí. To co ještě není jisté, je nakolik se pandemie odrazí ve veřejném i soukromém financování v následujících letech, kdy nutně dojde ke krizi. V tuto chvíli státy uvolňují hodně peněz na podporu všech zasažených pandemií ale budou si tyto peníze potřebovat vybrat zpět. Už teď víme, že se krátí rozpočty ambasád a dalších institucí a předpokládám, že toto bude ještě výraznější v dalších letech. To se dotkne i festivalů a ne všechny to obávám se přežijí.

Příloha č. 2

- Jak současná pandemická situace ovlivnila váš festival? V jaké fázi příprav vás situace zasáhla? (domnívám se, že je důležité zmínit i časový horizont, přeci jen festivaly, které se měly konat na jaře zasáhla pandemie jinak, než podzimní akce, které již mohly s vývojem nějak kalkulovat)

DB: Pandemická situace zasáhla do příprav 36. ročníku FF zásadním způsobem, jelikož lockdown přišel 14 dní před zahájením akce. Naštěstí díky velikosti festivalu bylo možné zastavit propagační kampaň, která v té době právě začala a nedošlo tak k zásadní finanční újmě. Festival se poté odložil na neurčito a čekalo se na zlepšení epidemické situace.

- Jak jste se rozhodli situaci řešit a co vás vedlo k těmto konkrétním rozhodnutím?

DB: V průběhu března 2020 byla akce zrušena a přesunuta na neurčito, poté festival reagoval na následný vývoj epidemické situace. Po prvotním odmítání došlo k rozhodnutí přesunout akci do online prostředí. Po rozvolnění opatření, kdy jsme se obávali úbytku diváků ve prospěch hezkého počasí pak reagoval tvorbou hybridní varianty (omezený offline + online). Festival jsme nechtěli uskutečnit v podzimním termínu, jelikož tam se začala přesouvat velká většina festivalů a vzhledem k povaze FF a jeho velikosti by neměl dostatečný mediální prostor ani divácký zájem. Dále zde byl problém se snímky, které byly přihlášeny na festival a jejich postupné "stárnutí".

- Co pro vás skýtalo největší výzvu a s jakými obtížemi jste se museli potýkat? A naopak otevřely se pro vás nové možnosti a příležitosti?

DB: Festival už byl v přípravné fázi zamýšlen částečně v online prostředí, i když se jednalo pouze o doplněk hlavního "offline" programu. V rámci festivalu měla probíhat projekce starších snímků a následně jedné soutěžní sekce na platformě hlavního partnera festivalu MALL.TV. Zároveň byla na podzim 2019 investována větší částka na vylepšení webových stránek a propagační strategie byla stavěna především do online prostředí. Všechny tyto faktory umožňovaly festivalu relativně snadný kompletní přesun do online prostředí (projekce snímků, industry program i

doprovodný program). Největší výzvou byla tvorba funkční programové a distribuční koncepce festivalu v online prostředí a způsobů, jak oslovit co nejvíce diváků.

- S jakou jste se setkali odezvou profesionálů a diváků?

DB: Jelikož nebylo možné setkávání, pořádání přednášek a podobných akcí, přesunul se veškerý industry program do online prostředí, tudíž nebyla tak velká odezva z prostředí filmových profesionálů. Od klasických diváků jsme se setkali s pozitivní odezvou a festival měl skvělá čísla v online sledovanosti snímků. Díky online podobě se festival stal celorepublikovou, potažmo i celoevropskou akcí a bylo možné snímky sledovat prakticky odkudkoliv.

- Jaké vnímáte limity, ale i výhody dočasné podoby vaší akce?

DB: Výhodou je mnohem větší dosah akce mimo pražské publikum do celé republiky. Zároveň velkou výhodou pár studentů FAMU spatřovalo v edukačních možnostech, které online varianta skýtá (možnost přehrávat snímek víckrát, přetáčet, zastavovat a podrobně snímky analyzovat). Limitem podobných online festivalů může být maximální čas, který je divák ochoten trávit u obrazovky.

- Jak ovlivnila pandemie vaši finanční situaci? Zaznamenali jste odliv partnerů či se vám otevřely nové příležitosti financování? Jak vnímáte reakci veřejného sektoru s ohledem na dotace a granty?

DB: Došlo k restrukturalizaci rozpočtu celého projektu a tudíž bylo možné minimalizovat veškeré ztráty na cca 10% z rozpočtu. K odchodu partnerů nedošlo, jednalo se pouze o přesunu smluvené mediální i věcné podpory na jiné období. Ze strany státních institucí jsme se setkali s pozitivními reakcemi na snahu festival uskutečnit i v online podobě a nedošlo ke snížení žádné z dotací. V případě přesunu do online prostředí je určitě do budoucna pro festivaly rozumné jednat v rámci partnerství i s technologickými firmami.

- Jak vidíte budoucnost festivalového okruhu, domníváte se, že čeká festivaly nějaká podoba restrukturalizace?

DB: Dle mého názoru dojde k zániku akcí, které neměly jasně specifikované své cílové skupiny diváků, nebo jim scházela výrazná přidaná hodnota v podobě společenské události, industry programu se zaměřením na filmové profesionály,

pitching fóra atd. Festivaly, kterým tyto faktory nescházejí se pak budou více zaměřovat na online distribuci svého programu a budou se snažit hledat distribuční modely odlišné od velkých streamovacích platforem.

Příloha č. 3

- Jak současná pandemická situace ovlivnila váš festival? V jaké fázi příprav vás situace zasáhla?

RK: Festival se již jednou za pandemii konal, což nám umožnilo získat zkušenosti s pořádáním festivalu za určitých restrikcí a v letošním roce jsme se na tyto zkušenosti mohli spolehnout a počítali jsme, že situace bude obdobná. V letošním roce to bylo však náročnější, jelikož loni jsme již na začátku května věděli hygienické podmínky a opatření ze strany vlády, zatímco letos ještě ani koncem května nám žádný plán znám nebyl.

- Jak jste se rozhodli situaci řešit a co vás vedlo k těmto konkrétním rozhodnutím?

RK: Dle vývoje však tušíme, že situace bude klidná, ale na základě loňských zkušeností využijeme všech epidemiologických opatření, které jsme organizovali v loňském roce, aby se naši návštěvníci cítili dobře a bezpečně. Pokračujeme též ve spolupráci s krajskou hygienickou stanicí. Troufáme si říct, že již díky loňskému roku jsme na vše připraveni. Momentálně doufáme, že se vejdemo do balíčku 6 či 7, tak nepočítáme s žádnými omezeními. Doufáme, že nebudeme muset omezovat kapacitu návštěvníků, protože prodej akreditací je stále velkou součástí našeho financování. V důsledku chybějících finančních prostředků jsme se tak rozhodli "filmovku" zkrátit, což vyrovná chybějící finanční prostředky (není to však přímý důsledek pouze covidu).

- Co pro vás skýtalo největší výzvu a s jakými obtížemi jste se museli potýkat? A naopak otevřely se pro vás nové možnosti a příležitosti?

RK: Dlouhodobě se potýkáme s nedostatkem financí, což covid pouze zvýraznil a naší největší výzvou tak stále zůstává finanční udržitelnost akce. V loňském roce tak s nadsázkou se dá říct, že organizace celého festivalu byla výzva sama o sobě. Do letošního roku nám to však dalo mnohé a už si můžeme být v organizaci jistí.

- S jakou jste se setkali odezvou profesionálů a diváků?

RK: Když jsme se v loňském roce urputně snažili uspořádat festival v maximální míře a původní podobě, reakce některých kolegů nebyla přímo pozitivní, jelikož se domnívali, že ohrožujeme bezpečí diváků, a tak i budoucnost kin. Na druhou stranu nás naopak spousta kolegů podporovala a po úspěšném konání se všichni přesvědčili, že naše konání mělo smysl.

- Jaké vnímáte limity, ale i výhody dočasné podoby vaší akce?

RK: Současný limit je především v hledisku udržitelnosti financování a tlaku poskytovatelů veřejných financí na neustálé inovace v době, kdy sami nevíme, co a jak bude zítra.

- Jak ovlivnila pandemie vaši finanční situaci? Zaznamenali jste odliv partnerů či se vám otevřely nové příležitosti financování? Jak vnímáte reakci veřejného sektoru s ohledem na dotace a granty?

RK: Již několik let jsme zvyklí pracovat s několika variantami rozpočtu, protože v úvodní fázi příprav můžeme kalkulovat pouze dle odhadů z let minulých, a tak jsme si zvykli vždy se snažit co nejvíce šetřit. Bohužel kvůli covidu jsme přišli o hlavního partnera Redside, kteří se sami dostali do finančních potíží, což je pro nás výpadek v řádech miliónů, ale měli bychom akci snad v úsporném režimu zvládnout. Věříme ale, že o věrné diváky nepřijdeme.

- Jak vidíte budoucnost festivalového okruhu, domníváte se, že čeká festivaly nějaká podoba restrukturalizace?

RK: Restrukturalizace je určitě nutná, jelikož dochází stále k většímu rozevírání nůžek a nejsme jediným festivalem, který se ocitl ve finanční tísní. Spojili jsme se tak s dalšími festivaly do Asociace filmových festivalů, ve které chceme postupovat společně. Věříme, že restrukturalizace Státního fondu kinematografie a změna na Odboru médií a audiovizíve spolu s naší aktivitou povedou ke změně ve financování a pomoci festivalům. Všechny nás však restrukturalizace čeká, nikdy to již nebude jak dřív. Jsem však přesvědčena, že festivaly mají své jisté místo vzhledem ke své distribuční pozici pro menší tituly. Věříme, že naše unikátní pozice je v propojování

návštěvníků s odborným programem a věříme, že v tomto jsme unikátní a padesátky se tak snad dožijeme.

Příloha č. 4

- How has the current pandemic situation affected your festival? At what stage of preparations has the situation hit you?

GF: Last year almost all the other film festivals had to terminate their preparations and cancel their editions but we were very lucky because we were in a period when the pandemic wasn't so bad so we managed to have a physical edition.

Obviously, it was very different because we had to reduce the number of attendees. For the first time ever we didn't have all the films represented in presence by the filmmakers.

Taking into consideration, that this year the situation with COVID has considerably improved, I'm quite optimistic about September dates but at the same time the pandemic affected badly our selection process, as we watch all the films via links, online, and we are not able to travel and we have missed several important film markets. The thing that affected us the most is that the Cannes FF was postponed till July and so for the first time we had to face the most serious competition with the biggest player.

- How did you decide to resolve the situation and what were the specific decisions?

GF: If we speak about fundamental rules of safety, such as the number of attendees, covid-tests, and safety distance, it's not something that we decide as we are within a frame of the Venice FF, and all these regulations are decided by them.

As for facing the competitors, we simply started much earlier, three months earlier than usual, at the very beginning of the new year.

- What was the biggest challenge for you and what difficulties did you have to face? On the contrary, what are the new possibilities and opportunities for you?

GF: Last year majority of the big films we were expecting decided to postpone their releases till the next year. At first, it was a big challenge but in the end, thanks to

that, we were able to be more focused on independent voices and first-time filmmakers, which resulted in a fresh, new and daring lineup.

- What was the response from professionals and spectators?

GF: We received excellent feedbacks about the organization despite the pandemic, and most of our films got a lot of attention and received numerous awards throughout the year.

- How has the pandemic affected your financial situation? Have you noticed an exit from partners or opened up new funding opportunities? How do you see the reaction of the public sector to the subsidies?

GF: Yes, it affected us as last year the majority of our partners were hit by crisis and so they couldn't support us as much as they used to do. Same with the board of directors.

- How do you see the future of the festival circuit, do you think that a form of restructuring awaits it?

GF: Now I'm more positive than last year, saying that we all miss physical presence. Last year I was a bit afraid and was even asking myself if the time for film festivals was over, this year I can see it's not over at all. So I'm very positive and I am sure that now after intoxication of constant online streaming and thirst for in-presence experience, we will flourish like never before as we have really understood the importance of human interaction in person, and that's the most important thing. We cannot pretend like nothing happened, and we have to really celebrate an opportunity to be able to exchange our opinions, in presence.

Starting from last year film festivals experienced also hybrid form - online - in order to give a wider exposure to films. So I definitely can say that from now on all the festivals will keep broadcasting also in hybrid form in order to maintain the exposure as broad as possible.

Příloha č. 5

- Jak současná pandemická situace ovlivnila váš festival? V jaké fázi příprav vás situace zasáhla?

PL: V době zrušení festivalu, koncem dubna jsme již měli skoro hotový program, takže nás situace zasáhla opravdu pozdě, avšak jsme též chvíli vyčkávali. Snažili jsme se pak o maximální minimalizaci škod, což se nám podařilo jvma mzdových nákladů, které již byly proinvestovány.

- Jak jste se rozhodli situaci řešit a co vás vedlo k těmto konkrétním rozhodnutím?

PL: Paralelně s přípravou programu Tady vary (konec dubna/květen), jsme začali plánovat další akci, která by vyslala echo, že bude líp, v našem případě 54,5 ročník v listopadu. Zároveň jsme chtěli něco udělat i v původním termínu, z čehož právě vzniklo výše zmíněné Tady vary, kde jsme promítli 16 filmů, takový festivalový průřez, po celé republice. Nechtěli jsme se vázat jen na Vary a z toho vznikla idea celorepublikové akce. Bohužel výběr filmů byl značně omezený, protože někteří sales agenti a producenti nechtěli být součástí tohoto projektu, a tak jsme při programování neměli tolik volnou ruku.

- Co pro vás skýtalo největší výzvu a s jakými obtížemi jste se museli potýkat? A naopak otevřely se pro vás nové možnosti a příležitosti?

PL: Úplně nová pro nás byla pomoc od Aerofilms, která si vzala na starost kinodistribuci, se kterou nemáme zkušenosti. Přeci jen to bylo 180 filmů ve 13 kinech versus 16 filmů v 96 kinech. Zároveň jsme postavili úplně nové studio na industry, , které vypadalo mnohem lépe než jsou běžné zoom konference a ve kterém jsme se snažili přiblížit atmosféru hoteli Thermal a vyčlenit se z ostatních industry online akcí, s čímž nám velmi pomohla Česká televize.

- S jakou jste se setkali odezvou profesionálů a diváků?

PL: Odezva byla skvělá, především pak stran kinařů. V tu dobu nebyly žádné jinak atraktivní filmy, což právě kinaři ocenili, protože mnozí filmaři se báli pouštět filmy do

kin a oni tak neměli, co hrát. Ve Velkém sále Thermalu byla atmosféra skoro jako při klasickém festivalu, protože lidé co měli ubytování na ten termín, tak jeli do Varů a měli jsme v tomto i podporu kraje. Nadšení též panovalo z online industry, kde se účastníci se zapojovali mnohem víc než za běžných okolností.

- Jaké vnímáte limity, ale i výhody dočasné podoby vaší akce?

PL: Samozřejmě tento formát by se mohl vyčerpat, ale určitě bychom jej mohli udělat i znovu, jen bychom jej museli upravit a trochu “vypíplat”. Je ale potřeba potkávat se na jednom místě, proto by to víckrát než jen párkrát už nešlo. Pro tento typ akce se též hůř shání financování, což je značně limitující.

- Jak ovlivnila pandemie vaši finanční situaci? Zaznamenali jste odliv partnerů či se vám otevřely nové příležitosti financování? Jak vnímáte reakci veřejného sektoru s ohledem na dotace a granty?

PL: Měli jsme obrovské štěstí, že partneři nám zůstali věrni a podpořili nás, i když se jejich krize také dotkla. Jednalo se však o menší míru partnerství, jelikož jsme nebyli schopni naplnit jejich požadavky. Kultura, kraj a město všichni se však také zachovali velice vstřícně, za což jsme velice vděční.

- Jak vidíte budoucnost festivalového okruhu, domníváte se, že čeká festivaly nějaká podoba restrukturalizace?

PL: Věříme, že standardní podoba festivalu se vrátí už z podoby slova, je nutné prožívání společných emocí. Mění se však industry část, cestování už není natolik nutné, tyto aktivity se dají se to doplnit, nikoliv však nahradit. Všichni to však pravděpodobně nepřežijí, ale vstanou noví bojovníci a festivalový prostor se očistí. Koncept festivalu jako takový je nutný a důležitý. Online festival není festival v plnohodnotné míře, akce nechybí jen nám, ale i filmařům, kteří potřebují vidět reakce publika naživo.

Příloha č. 6

- Comment la situation pandémique actuelle a affecté votre festival? À quel stade de préparation la situation a-t-elle affecté ?

DK: La pandémie a provoqué l'annulation de l'édition 2020. L'édition 2021 a dû être reportée de 2 mois, et se tient dans une situation sanitaire encore tendue, qui suscite des difficultés diverses (protocole sanitaire lourd, obstacles administratifs à l'entrée sur le territoire...).

- Comment avez-vous décidé de résoudre la situation et quelles ont été les décisions spécifiques ?

DK: En 2020, nous avons annoncé une sélection sans tenir le Festival lui-même, puis organisé un événement en mode mineur à Cannes à l'automne, notamment pour célébrer les courts-métrages. Le Marché du Film s'est tenu en ligne. En 2020, nous avons reporté de deux mois la date du festival, le Marché sera hybride, et nous mettons en place une série de mesures sanitaires pour rendre l'événement possible dans ce contexte.

- Quel a été le plus grand défi pour vous et quelles difficultés avez-vous dû affronter? Au contraire, quelles sont les nouvelles possibilités et opportunités pour vous ?

DK: Plus grand défi : l'incertitude permanente et les changements incessants. Nouvelles opportunités : cela nous oblige à réinterroger nos modes de travail, et nous avons senti en 2020 à quel point le Festival manquait aux artistes et professionnels.

- Quelle a été la réponse des professionnels et des spectateurs ?

DK: Certains professionnels se sont tournés vers les plateformes et les festivals en ligne. D'autres ont « fait le dos rond » en attendant que la situation s'améliore.

- Comment la pandémie a affecté votre situation financière ? Avez-vous remarqué une sortie de partenaires ou ouvert de nouvelles opportunités de

financement ? Comment percevez-vous la réaction du secteur public vis-à-vis des subventions ?

DK: Nous avons perdu 80% des recettes en 2020. Seul l'État nous a maintenu son soutien. Pas de sortie de partenaires à ce stade, mais exploration de nouveaux modes de financement (création d'un club des amis du Festival).

- Comment voyez-vous l'avenir du circuit des festivals, pensez-vous qu'une forme de restructuration attend les festivals ?

DK: Pas nécessairement : on voit avec le retour du public dans les salles que les amateurs de culture ont encore envie de se rassembler. La dimension internationale est en revanche une question. Mais pour l'instant, nous nous concentrons surtout sur 2021, c'est déjà bien !

